

Posouzení fyzického stavu a vypracování restaurátorského záměru

Objekt: kniha, původní celousňová vazba s deskami z dýhy

Titul: *O následovánj Krista Pána knihy čtyry*

Formát: 8°; octavo

Přírůstkové číslo: 1 18 32374

Zadavatel: Muzeum Vysočiny Třebíč

Stručný popis objektu: Starý tisk z konce 18. století v původní celousňové barokní vazbě. Jako pokryv byla použita tříslem činěná skopovice. Povrch přední a zadní desky zdoben slepotiskem shodné jednoduché rámové kompozice s předělením v polovině výšky desky a diagonálním křížením. Vše vytvořeno za pomoci třílinkové filety (válečku?). K výrobě desek vazby byla použita dýha, tak jak tu u barokních vazeb menších formátu bývá poměrně časté. Vazba bez systému uzavírání.

Blok vyšit na dva pravé jednoduché motouzové vazy a dva zapošívací stehy. Na vazbě a ani bloku nejsou patrné stopy po kapitálkách.

Na první pohled je patrný alarmující stav celé knihy. Došlo zde jak k rozsáhlému poškození knižní vazby, tak i knižního bloku. Důvodem rozsáhlého poškození je přímé působení vody. O tom svědčí jak silná deformace a poškození přední desky spolu i s usňovým pokryvem, tak rozsáhlé zatekliny se silným ohraničením nacházející se v bloku. Usňový pokryv je poškrábán a odřen v celé ploše přední i zadní desky. U přední desky došlo rovněž k silnému znečištění hrubými nečistotami. Organizmus šití je rozvolněn a jednotlivé složky „vylézají“ z formátu bloku. K nejrozsáhlejšímu poškození zde došlo u prvních a posledních složek bloku. Titulní list a volné předsádkové listy chybí.

Vypracoval: Mgr. BcA. Radomír Slovík, restaurátor papíru, knižní vazby a dokumentů, Suchá 31, 570 01 Litomyšl, IČO: 75122561; povolení MK ČR k restaurování: čj. 14736/2005.

Restaurátorský záměr rozpracovaný do jednotlivých pracovních kroků

Záměr byl vypracován na základě vizuálního zhodnocení stavu objektu.

Kniha si bude vyžadovat komplexní restaurátorský zákrok.

1. Fotodokumentace stavu knihy před a v průběhu restaurování.
2. Průzkum fyzického stavu a míry poškození objektu (měření pH papírové podložky, určení stupně koherence a teploty smrštění kolagenových vláken usňového pokryvu, zkoušky rozpíjivosti barevných vrstev, ...).
3. Kontrola uspořádání bloku a následné oddělení knižní vazby od bloku a rozebrání bloku na jednotlivé složky/dvoulisty.
4. Mechanické čištění jednotlivých dvoulistů suchou cestou (guma wallmaster, muzejní vysávač).
5. Zkoušky mokrého čištění a potřeby doklizení papírové podložky; samotný proces čištění ve vodní lázni – v případě barevných vrstev reagujících na vodu bude přistoupeno k jejich přechodnému fixování pomocí taveniny Cyklododekanu.
6. Neutralizace – v případě, že proces mokrého čištění nepovede

- k dostatečné úpravě hodnoty pH papíru, bude zařazen proces odkyselení za použití obohacené vody (demineralizovaná voda obohacená o ionty vápníku a hořčíku).
7. Doklizení jednotlivých dvoulistů – nutnost zákroku a koncentrace roztoku bude vycházet z výsledku zkoušek.
 8. Zpevnění a oprava mechanicky poškozených částí listů, doplnění ztrát papírové podložky tónovanou papírovinou (doléváním) a japonským papírem (lepení 4% Tylose MH 6000).
 9. Kompletizace bloku, doplnění ztraceného titulního listu a volných předsádkových listů ručním papírem; vyšití knižního bloku dle dochovaného systému.
 10. Restaurování knižní vazby: uvolnění pokryvu od desek vazby (suchou cestou); čištění usňového pokryvu suchou cestou; chemické čištění pomocí destilované vody a tenzidu (Alvolu) – vše ovšem po zhodnocení výsledků odborných analýz k stavu usně; tmelení a oprava poškozených dýchových desek.
 11. Nasazení knižních desek na blok (původním způsobem).
 12. O možnosti navrácení původního usňového pokryvu bude rozhodnuto po konzultaci s technologem a zadavatelem, přičemž bude přihlíženo k fyzickému stavu usně.
 13. V případě, že původní pokryv nebude možné vrátit, bude k pokrytí vazby použita druhově stejná useň – tříslovinami činěná skopovice, ovšem bez rekonstrukce slepotiskové výzdoby.
 14. Podlepení přideští.
 15. Fotodokumentace stavu po restaurování.
 16. Vypracování restaurátorské dokumentace.

V Litomyšli 17. 1. 2020

Mgr. BcA. Radomír Slovík

Fotodokumentace současného stavu objektu

